Mà d?obra per a un futur sense feina: la gran mentida de la immigració a l?era de la IA i la robotització

Opinió | 27-04-2026 | 12:57

L?estat del benestar europeu, la joia de la corona del segle XX, s?està esquerdant. És el resultat d?una pinça implacable. D?una banda, una pressió migratòria massiva procedent de països del Tercer Món que tensiona uns serveis públics ?sanitat, educació i ajudes socials? ja debilitats per dècades de contenció de despesa. De l?altra, un horitzó tecnològic marcat per la intel·ligència artificial i la robotització, que amenaça de fer obsoleta una part important de la mà d?obra que avui es continua important.

El relat oficial insisteix en la necessitat imperiosa de ?nous braços? per mantenir el sistema de pensions i la producció. Però la realitat és molt més complexa del que sovint s?explica. Quan una part significativa de la població immigrada no s?integra plenament en el mercat laboral, o ho fa amb salaris tan baixos que necessita complements de rendes públiques per sobreviure i mantenir famílies nombroses, el benefici net per a l?Estat es redueix o desapareix.

El resultat és una societat on els impostos augmenten, però la qualitat de les prestacions disminueix. Les llistes d?espera s?allarguen, les escoles suporten més pressió, els ajuts socials es reparteixen entre més demandants i molts barris pateixen problemes creixents de convivència, inseguretat i xoc cultural. Mentrestant, una part de la ciutadania percep que paga més per uns serveis que rep cada vegada amb menys qualitat.

Aquesta gestió de la immigració sembla beneficiar sobretot uns pocs sectors. D?una banda, grans empresaris interessats a disposar de mà d?obra barata i a mantenir baixos els costos laborals. De l?altra, una xarxa d?ONG, entitats i gestories que han convertit l?assistencialisme en una estructura permanent. I, finalment, partits polítics que veuen en els nouvinguts una futura borsa electoral.

La resta de la ciutadania en surt perjudicada. El treballador autòcton veu com el dumping laboral pressiona els salaris a la baixa sota el mantell de la ?solidaritat?. La classe mitjana, escanyada fiscalment, sosté amb els seus impostos uns serveis públics cada vegada més saturats. Paga per escoles, hospitals i ajudes socials que ja no funcionen amb l?eficiència esperada, mentre observa com el seu nivell de vida retrocedeix i el sistema prioritza l?assistencialisme abans que la inversió estructural.

Però el gran problema de fons, del qual gairebé ningú no vol parlar, és el futur del treball. Europa és a les portes d?una automatització sense precedents. La intel·ligència artificial no substituirà només tasques mecàniques o administratives, sinó que també transformarà sectors com la logística, l?agricultura, la construcció, el transport, la indústria i els serveis. Si el futur immediat apunta cap a un escenari amb menys llocs de treball disponibles, quin sentit té continuar augmentant la població activa amb perfils de baixa qualificació importats de fora?

La pregunta és incòmoda, però imprescindible: per què no s?atura aquesta inèrcia o, com a mínim, per què no s?explica tota la veritat? Hi ha diversos factors que ajuden a entendre-ho. El primer és el curtterminisme polític i empresarial: moltes empreses necessiten mà d?obra ara per contenir salaris i mantenir marges, sense assumir el cost social que això pot tenir d?aquí a vint anys. El segon és la dependència demogràfica: molts estats miren només la piràmide poblacional i busquen gent jove per pagar les pensions d?avui, encara que ningú garanteixi feina per a tothom demà. El tercer és la por al debat: qualsevol anàlisi crítica sobre la immigració es simplifica o es censura per por a ser etiquetada, evitant una discussió tècnica sobre la capacitat real d?absorció d?un país.

Continuar fomentant migracions massives sota el pretext de la ?necessitat econòmica? és, en el millor dels casos, una miopia política i, en el pitjor, una irresponsabilitat històrica. Quina lògica té continuar acollint milers de persones si el futur immediat apunta que sobrarà mà d?obra en molts sectors? Alimentar un creixement poblacional sense una integració laboral real només pot derivar en més exclusió, més dependència dels subsidis i una despesa pública cada vegada més difícil d?assumir.

El risc és avançar cap a una societat de subsidis permanents, amb bosses de població inactiva i dependent de l?Estat, mentre els serveis públics es degraden i la classe mitjana suporta el pes fiscal del sistema. És hora de deixar de banda els tabús i preguntar-nos per a qui s?està construint el futur: per a unes elits que busquen mà d?obra barata o per als ciutadans que volen preservar la qualitat dels serveis públics, la seguretat i la dignitat del treball.

Davant d?aquesta perspectiva inquietant, ja no n?hi ha prou amb diagnòstics. Cal una reforma integral i valenta de les lleis d?estrangeria. Les polítiques actuals, basades en la inèrcia i en un bonisme calculat, han de deixar pas a un control real i efectiu de les fronteres, vinculat a la capacitat d?absorció de l?Estat i a les necessitats d?un mercat laboral que està a punt de transformar-se per sempre. La veritat pot ser incòmoda, però ignorar-la només accelera el camí cap al col·lapse.

Autor: Narcís Oliveres